

پرنسپه — ۲۴ تموز ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۱۸

اداره خانه :
باب عالی جاده سنده
«وقت» مطبعه سنه
متصل گوشه باشند
نومرو ۱
صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی مجموعه

آبونه شرائطی :
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخه لر
ایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشدور.

مجموعه من هیئت نتیجه
طبعی تنسیب ایدله یین
آثار اعاده ایدلر.

اوره بسه کونمه بر پرنسپه کونلری هیقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه در

۲۳ تموز بایرامی

مجموعه من ؛ بوملی بایرام دولایسید محترم قارئلرینی صمیمینده تبریک ایدر.

صنعت مصاحبه‌لی :

صنعتده ره آلمزم

بو کونکی ادبیاتمه اولو اورتا «ره آلمزم» توصیه ایدن مقدرلک نقطه نظرلرینه مقابل نلر درشوندیکمزی بوندن اولی مقاله یازمش ؛ «ره آلمزم» ک فلسفه و صنعت کوزله ماهیتک نهدن عبارت بولوندیغنی آ کلاماتیده آریجه وعد ایتمشک . بو سطرلره او وعدک برینه کتیر یله سته چالیشه جغز .

مصاحبه‌لر مزده مناسبت دوشدک خاطر لاتمشدق که صنعتک موضوعی حیات و طبیعت و اولردکی کوزله لکلردر . بشر ، وارانی کندیته اضافه ایدوب جالسزده بیله جان کورورکن جانی بی عاقل وئولو بر اصول ایله تدقیق ایتمکه نه بویوک برخطا اولدیغنی شبهه کوتورمز بر حقیقتدر . اونک ایچوندرکه حیاتی کندیته موضوع اتخا ایدن صنعت ، وارانی اولدیغنی کی قورایه یلمک ضرورتیه اونی اتخاق یاشارکن و صیوروت حالده بولورکن آله ایتک مجبوریتندهدر . چونکه دماغک طرز فعالیتی آ کلامق مقصدیه اونی قفا طاسنک ایچندن چیقاروب مربوط اولدیغنی کلدن آیردیغمز زمان ناصل آلمزده عملدن ساقط برعضو پارچایی بولیورسه ق ، جانی شأنیتری ده ادراک ایده یلمک ایچون اونلری ئولدرمه دن کندی موجودیتیری اونلرک واراقلرینه قلب ایتک و بویله حیات ماهیتلرینه تماس ایتک اضطرارنده بولینوروز ، عکسی تقدیرده بو حقیقتیه بیکانه اولانلرک صنعتده مقدرلری (حیات) دییه حیاتک کندیغنی دکل بلکه اجساد و اشباحی کوریه یلمکدر . زیرا «شأنت - Realité» لر دائمی بر تحول و تعدد ایچنده بولونورلر . دیکش وهر آن باشقه باشقه نجی ایدن بو واراقلره تماس ایده یلمک ایچون جوق دقتی ، قووالایان و قووالادیغنی یاقالایان قوتی بر روحه صاحب اولوق کرکلر . بویله صیاد بر قدرت و روحیه مالک اولانلر ایسه پک آزدر . بو معظم ایثنی باشارایمک صنعتکارلر زمره سی آراسنده جوق اندر شخصیتلره نصاب اولشدر . شأنیتری قورایه یلمکده کی کوجلک نرهدن کلور اونی ایضاح ایدلم :

معلومدرکه باشلی باشه هر وارلق ، اطراف مستحکم بر قلعه کیدر ؛ بونون ثروت و حیاتی محصور اولان قسمدردر ؛ استحکام و سولر واسطه در و ظواهر دن عبارتدر . بناء علیه بر قوماندن ایچون ضبطی مقصود اولان ، شهرک کندیسیدر ؛ استحکام و سائر موانع اتخاق بر مقصده وصول ایچین آله ایدیلیر . شأنتلر ساحه سنیده عینی حال واقعدر . حقایقک ظواهرنی نقل ، اونلری ضبط و تسخیر دیمک دکلدر .

یالکز قادیلرله خاص عدایدلک اعتباندنه بولونش اولان دیکیش ، چچکی ، طباحت و اداره یتیه حقننده عیناً تطبیق ایدله لیدر . بو درسدرده کنری فایضت و دهائی شخصیه کوره ایستریلنی انتخاب ایتک هر جنبه عام اختیار بر اینسه اولالیدر .

هرایه جنس ایچون مجبوری و عمومی درسدر تثبیت ایدلکدن سوکره متبایقینی جنسیتیه کوره دکل فردلک علاقه ، اراده ، ذوق و استعدادلرینه برافقی آله دوغرو اولالیدر : تطبیق دارالفنونلرده یایلدیغنی کی ، بویله بر حریت نتیجه سننده قیز و ارکک کندی دها و ذوقته کوره چالیشمه نک امکاتی بولاجق و بالنتیجه کندی حیاتی یاهه ققدر .

کورولور کورته مکتبلرده مشترک تربیه مخالف اولانلرک آک بویوک اندیشه لری بویایه دوام ایدن کنجدرک جنسیت بجرانلری و خیال چاغلرنده اوله سی دولایسیله اراده و محاکمه لرنک ضعفدر . حال بوکه یایلان تجریه لرده هیچ برسی بوقور قونک تحققاتی ایتدیکنی کوسترمه دیکنه نظراً مسئله بر اعتیاد و عطالت قانونک حکمران اوله سنیدن فضله بر شی اولبور . اختلال کی یاراتچی جهلرک آک برنجی وصفی حیاتک انکشافه مانع اولان باغلی قیروب برلرینه حریت اقامه اتمه سیدر . برده اورته قیزمکتی بوق دییه بو تحصیل محتاج اولان قیزلر می ارکک مکتبه دوامدن منع ایده جک بر قانون بوقدر . بعض یرلرده بوکا «عرف مانعدر» دییه جک اتلورسه جهوریتده : «عرف ایله حریت تعارض ایتدکده حریت ترجیح اولنور» جوابی وریلیر . برده اورته تحصیل مجبوری اولمادیغه کوره هر حاله قیزیه بو تحصیل ایستدیکنی مکتبه ویره ییلیر . بوکا قارشی حکومتک وظیفه سی سهولت کوسترمکدن باشقه نه اولاییلیر ؟

تام مناسبه داخل اولوق ایستدیکمز آوروپا مدنیتده حاکم اولان تقلید دکل ، تجریه و حریت اجتماعدر . بزده بو ایکی دستورنه ندرر عار ایدرسه کول سبتده کندیتری بولاجق و شعورله انکشاف ایده جکر . مشترک تربیه نک صورت قطعه ده مضر اولدیغنی اثبات ایتش نه بر علم ، نه ده بر تجریه واردر . او حالده اوکرده مطلق و قطعی هیچ بر حائل یونددر مشترک تربیه ابتدائیلردن باشلا و ایشمزه تجریه ایله مفکوره بی رهبر اتخا ایدرسه کفا بر ایش یایمیه جغزمه امین اولاییلیر .

دارالفنون روحیات مدرسی

مصطفی شکیب

عالمده مراجعت ایدیه بیهلجک بر اصول ظن ایتمیلدر. خارجی، کندی معنویتزدن غیری اولان شیلری مشاهده بزم ایچون نه درجه ممکن وشائی - réel ایسه؛ انقشی عالمی وکندی روحزک حدودلری داخلی تدقیق ایتمکده اونستبده ممکن وحقیقی در. روحنده کی مد وجذدرلری اولدینی کی نقل ایدن لبریک بر شاعرک انرنی شائی - réel عتدایمکده هیچ کیسه نک حق یوقدر. مادامک بر حیات شائیتی، یعنی کندی روحنی بزم ترنم ایسیور. احوالده اوشاعر انقشی عالمده ره آلیست دیمکدر؛ پترکه اولانی اولدینی کی سوبله سین!.

بوتجربهلری یابارکن قولانه بیهلجکمز ایکی واسطه واردر. بری ذهنی حیاتزک کونشی اولان عقل وذاک، دیکری سوق طبعیلر مزله حسی حیاتزک کونشی اولان حدسدر. برنجی واسطه یعنی ذکا؛ شائیلری تحلیل ایه وعناصرینه تفریق صورتیه ادراک ایدمیلر. افعوله سی، عملیدر. بناء علیه حیاتی شائیلره نفوذاتک ایچون قدرتی ناکافی کایر. علی الخصوص عقلی وقبل مبدأ اردن فیض آلاق شائیلر عالمه توجه ایدنلر ایچون بوواسطه نک کفایتسز لکندن باشقه اونلرک ماهیتلری نقده صداقت گوستره. بیهلجکری ده موجب اندیشه در. چونکه عیناً احیا ایدیهلجک اولان واقعاتی کورمک وکوسترمک خصوصده تجربه به تقدم ایدن بو قبل پرنسپلر حوق طرفکیانه واونلرک ماهیتلری تغییر ایدیهلجک طرزده مؤثر اولورلر. مثلاً «اخلاقسز ملت یاشاماز» مبدأئی کندیسینه حرکت نقطه سی اتخاذ ایدن بر صنعتکار، کوردیکی بوتون واقعاتی بو پرنسپیه ارجاعه و بناء علیه اونک حقیقی اولوشنی تبدیه - حتی بیلیملرک - مجبور فالاجقدر. بز ایشته بو درلو اولان «ره آلیزم» ه، «ذهنی حی ره آلیزم» دیسوز. ادبیاتزده بونک الک گوزدل و جانلی مثالی شاعر محمد عاکف بکدر. اجتماعی حیاتزک هر هانکی صفحه سی نقل ایدرکن شاعر، همه حال بر آیتک مضمری اولمقده در. او آیات جلیله نک معنایری عاکف بک ایچون قبلی برحکمی متضمندر؛ مدلوللری بالاخره حیاتدن تجرئی ایدوب یازارلر. بالنتیجه اثرلنده تصویر ایتدکری شائیلرک تماماً کندیسینی دکل، برنقطه نظره کوره طرز تلقیاری کوره بیلیرلر. نه زمان روحنه حدودسز برعالمده قورقوسز بر جولان ویرمه جک اولورسه او زمان حضرتک الک خراترالی والک شائی اثرلری قازاتمش اولورلر. ایشته «بلبل» عاکف بکک روحنده کک دهرین انا وقوتلی اشتیاقلری ترنم ایتمه سی حبسیله بوتون شعرلرنک - ظن طاجزانه بجه - الک حقیقی والک شاعرانه سیدر. چونکه بوشعر صمیم روحدن کان وقبلی برفکرک ترجائی اولمقندن

حیاتک هر هانکی بر بارچاسنی فتح ایتمک، اونک لبی، جوهرینی کشف آیتک ایسته بورسوق قارنجهلر کی قابوق اوستنده دولا شامالی؛ بلکه قوردرلر کی او قابوچی دهلوب ایچنه کیرمیلر. ایشته شائیلره نفوذ ایدیه بیلیمکده کی کوچک، بوفاتحانه جهدی صرف ایتمک ضرورتندن نشأت ایدر.

«ره آلیزم» کک وظیفه سی شو سوبله دیکمز معناده آلمانلر ایچون آله ایدیهلجک نتیجه، علی العاده بر قویایلیقدن باشقه برشی دکدر. بو جرأتکارانه کوروله جک دعوائی بر مثال ایه توشیق ایدرسک، ادعایمده نه قدر حقلی اولدیمز بردهات کی سوبله تسلیم ایدیهلجکدر ظن ایدرم. مثلاً هر هانکی برعالمه فاجعه سی یازمق ایستین بر رومانچی نک اونی صرف آفاقی بر کوزله تدقیق ایتدیکنی فرض ایدم. وقعه به حساً تمامیه یابانچی اولان بورومانچینک یابانچی ایش، وقعه یی «بی طرفه» بر صورتده و یالکیز طرز تحدتی اعتباریه اکلا تمقندن عبارت اولاجقدر. بویه بر اثر ایسه تفصیلاتی بر «ضبطنامه» دن باشقه نه اوله بیلیرک؟ رومانده بالقرض قوجایی طرفدن اهانه معروض قالان قادینک حالات روحیه سی - اولدینی کی - کوره بیلیمک وکوستره بیلیمک ایچون او قادینک عذابیله معذب، اضطرابیه مضطرب اولمق لازمدر. بر انکلیز محریرتک دیدیکی کی بویه عادی جنسندن برره آلیست؛ حسرتزده بر انسانک ناصل آغلادینی بوتون تفصیلات و تفرعاتیه نقل ایدیه جک و فقط کندی کوزلردن کوجوک بر داملا یاش بیه آفتاباچقدر. حالبوکه حقیقی بکا، نه یوزده تقلص ایدن عضلنده، حتی نه ده کوزلردن آقان یاشده در. بلکه اونلرک ماوراسنده... روح عالمک قاراکل ودرین لرلرنده کی لاموت و مقدس آلمده در. اوالمی دویمانن بو آغلاییشی آکلامق، اصل شائیتی بر اقوب اونک عوارضی ایه اوغراشمقندن باشقه نه در؟... بودرلوه آلیزمک صنعت حضورنده قیمتی صفردر؛ چونکه او، بزه حیاتک کندی آله صوماسنی بکله دیکمز آکسیری ویرمه یور. یابانچی رآله بوش برقدی دودا قلیتزه دوقودریسور. عالشمول وابدی اوله بیلیمک ایچون «حیاتی حیا» ایتمک وظیفه سیله مکلف اولان صنعت، حیاتی اولدرنلره آنخچی خسران ونسیانه مقابله ایدر. اونک ایچون بویه سطحین اولان صنعتکارلر نولکه، اونوتولمه محکومدرلر.

شیمدی شائیلرک لب و جوهرنه تماس ایدیه بیلیمک ایچون روح بئشک هانکی اصول ووساطه مالک بولوندینی تدقیق ایدم؛ شائیلری طوتا بیلیمک ایچون بر اصول واردر تجربه... تحریبی (Positif - اثباتی) معناسیه آدوبه یالکیز آفاقی

«مکتبک میرجفی» ایچین :

مدتیه آبلانسه

ایچمده بر زهر ، کوزلرده غم ،
 دربندن درینه کوکل یارلی ...
 آغلایور کوك یوزی بیله بو آقشام ،
 بوآقشام اقلر بیله قارلی .
 طوبراقله ئورتولدی بوکون ، یاورومک
 کونشلی صاچلی ، ایلك کوزلی !
 آجل شربکندن کل بکاده صون ،
 کل آووت بفرمده صبرلایان یری !
 برقریکه خلقتک شاه اثریدی
 اوتازلی باقیشی ، اوکولوشیله .
 برقریز ... که ، «برشیر!» دینسه بریدی
 آغزینک اوطانلی بوکولوشیله .

صولدی ، حیانتده هزار اولورکن ،
 صولدی کونکردهکی صوک ییلدیزکی !
 خالقه ، حیرتله ، صورمقدم بن :
 نهدر بو حکمتک سری یازی ...؟

نادیدم ! اسمیله مسی قیزم !
 امیدیز قیلرله امل نادیدم !
 اون سکر سنه جک کولهن ییلدیزم !
 سوکیلی نادیدم ! کوزل نادیدم ! ...
 آرقاقد آتئلر - برآنه دکیل ، -
 آتئلر آغلایور : نادیده ! دیه .
 سن کیتدک یاوروجم ، فقط شوی ییل :
 أبدی هجرانک بزه هدیه ...

نموز ۹۲۴ ادرنه :

خالده نصرت

زده باشقه بر صنعتکار طایفایورم . بوکا مقابل لوتی تورکعلانی،
 بو شائیتی دیوبوب دیووروشده یکتادر . چونکه اونک دور
 وحرکنته، کندی روحنک دور وحرکنتی ایدورمش؛ برکله ایله
 (او) اولمش وصورکه اونی بوتون برایدته اثرلیله یادکار برافشدر.
 ایشته عرض ابتدیکمز شو تقصیلات ایله حقیق ره آلیزیمه
 ناصل برمعنا ویردیکمز واونک ایچون هانکی اصول وهانکی
 وساططه مراجعت مجبوریتنده بولوندیغمز قارئلر مزجه آکلاشیلشدر
 صانیرز، زم آکلادیغمز بوکونکی فلسفه نك قبول ایدیه بیله جکی
 حقیق ره آلیزیم بودر؛ عکسی تقدیرده میدانه قوناجق صنعت
 اثرلی اصلته غیر صادق عادی برر حیقارتمه کاغندن باشقه بر
 شی دکادرلر .

مس عالی

زیاده معنویتنی استیلا ایدن بر اشتیاق و بر املک ترجانیدر .
 حیاتی وارقلرک یاقالانماسنده الک سحار و فیضدار رولی
 اویسیان ملکه من (حدس) در . بدعیاته دائر بوندن اول یازلمش
 اولان بر مصاحبه مزده حدسک صنعتده کی اهمیت ووظیفه سنی کافی
 بروضوع ایله عرض ایتشدک؛ بوراده تفصیلاته کیره جک دکلز .
 بالکیز شو قدر سویلیم که (حدس) ملکه سی اولماسهیدی ،
 صنعتکارک ذکاسیله دوقوناجقی هر وارلق بارجالانمق و بالتیجه
 اولمک تهلیکسه معروض قالاچدی . حدس سایه سنده درکه
 اولغون بر روح ، تجاذب حس ایتدیکی وارلق حرمته کیره ییلیر.
 جانلی وارقلر اوقدر قیصاق و احتیاط کاردرلر که کندی سومه ییلره
 کوسلری آجازلر . یوزلرنده کی پیچه و آرقالرنده کی جار آنجق
 کندیلرله همزم اولابیله جک قدر اونلره آنیس و محب اولانلره
 مکشوفدر . (حدس) ی کندینه رهبر اتحاد ایدمرک حقیقت
 و شائیتلره دوقونان صنعتکارلره (حیاجی ره آلیستر) دییه
 بیلیرز و بالکیز اونلر، بزه غائبن خبر ویره کاهنلر کییدر . حس
 وحدسک قوتی آکلایان (روصو) ، بو حقیقی بالذات نفسنده
 تجربه ایدمرک شویله دیمشدی : «حیاتده حس ایتدیکم بر
 شیئی ، هیچ بر زمان دوشوشومدم» صنعت عالنده حدس ایله
 بر قاج عالم کشف ایدوب میدانه قویان الک صوک دها (پهرلوق) در .
 لوتی نك کشف ایتدیکی عاللردن بریسی؛ بزم وارلقمز ، تورک
 مملکتی ایدی . حتی صاحب لرنیک بیله مجهولی اولان ردیاره لوتی سرورلیله
 مزارلریله ، کوزملریله ، هجران و غزلیله ، عشق و محبتله ،
 نهایت اوندکی بوتون محاسن و معایب ایله باغلامشدی . لوتی
 تورکاری سهومش ، لوتی تورک اولمشدی . فقط اور غربلی ،
 او بر فرانسیز ضابطی ایدی . حدسنک قوتی ورهبر لکیله حقیقی
 بولق یولنی کشف ایتشدی . خارجدن باتوب یازمادی . او بر
 قاریجه دکلدی ، بر قورد کی تورک وارلقنک ایچنه کیردی؛ سر
 موجود نمیزی کشف ایتدی .

مملکتیز ایچون اونو بولماز بریار اولان (لوتی) حقیق صنعت
 حضورنده لاموت برمدع ، شبه دنعاری برمومن ، عصرینک الک
 قدرتل صنعتکاری اولدی . بن لوتی بی آکلامق و آکلامق
 خصوصنده کندی صنعتکارلر مرک پک چوق فوقنده کور بیورم .
 (کال) ایچون وطن موجود اولان دکل ، موجود اولماسی
 ایستمن بر ایده آلدی . (حامد) تورک موجودیتنه صنعت
 حضورنده تصورک فوقنده یانچایی قالشدر . اوقرون وسطاده کی
 اسلام شوکتنک قفیده جیسیدر . وطنی یازیلرنده کی صنعت
 قدرتیله دامارلرنده کی ادبی اقتداری مقایسه ایدرسکز سوزمه
 حق ویررسکز ، حامد دن صورکه «دها» اضافه ایدیه بیله جک